

ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
Укоопспілка
Новомосковський кооперативний коледж економіки та права
ім. С.В. Литвиненка Дніпропетровської обласної спілки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з організації і проведення інструктажу

по виробничій практиці

для студентів спеціальності 5.03040101 “Правознавство”

**БАЗА ПРАКТИКИ – відділ внутрішніх справ МВС України (міський,
районний)**

2017 – 2018 н.р.

Розглянуто та затверджено
на засіданні циклової комісії
юридичних дисциплін
Протокол № 4 від “08” 11 2017р.
Голова циклової комісії
Л.О.Панченко Л.О.Панченко

Загальні положення

ПРАКТИКА є невід'ємною складовою частиною навчального процесу і має велике значення в підготовці конкурентоспроможних фахівців для підприємств, установ, організацій різних форм власності.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА є заключним етапом підготовки фахівців.

Її **МЕТА** – закріпити та поглибити теоретичні знання, одержані студентами в процесі навчання, а також набути практичних навичок роботи на робочому місці юрисконсульта, юриста та ін.

Виробничу практику студенти спеціальності 5.03040101 “Правознавство” проходять на четвертому курсі навчання. Тривалість практики дванадцять тижнів.

Студенти проходять практику на одній або на двох базах практики/ по 6 тижнів на кожній базі/. **НАПРИКЛАД** : 6 тижні на державному підприємстві та 6 тижні у суді або 6 тижні у органах внутрішніх справ та 6 тижні у районній адміністрації. / можливе поєднання різних варіантів/.

Перед виходом на практику, студенти визначаються з базами практики та, використовуючи методичні рекомендації з організації виробничої практики саме на обраних базах, проходять практику, оформляють щоденник, звіт, додатки до звіту та здають залік /диференційований/.

Метою написання даних методичних рекомендацій є надання практичної допомоги викладачам, які проводять інструктаж з організації проходження виробничої практики і здійснюють їх перевірку, а також студентам в разі виникнення питань з окремих тем програми практики.

Основними обов'язками студентів під час проходження практики є належне та сумлінне виконання програми практики, всіх запланованих заходів і завдань, дотримання трудової дисципліни у місцях проходження практики. Керівники практики зобов'язані контролювати проходження практики, зорієнтувати студентів щодо необхідності набуття практичних навичок, закріплення теоретичних знань, одержаних під час навчання; зокрема, наголосити, які саме навички студенти повинні отримати при проходженні практики у місцях проходження практики, будучи закріпленими за керівниками, а також за спеціалістами установ.

Мета і завдання практики

Безпосередньою метою практики є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань у сфері цивільного, господарського, кримінального, адміністративного, сімейного, трудового права, кримінального, цивільного, господарського та адміністративного процесу, а також ознайомлення зі структурою і діяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, вивчення законодавства України, що регулює сферу діяльності даних органів, ознайомлення із документацією, яка ведеться в них.

Завданням практики є закріплення теоретичних знань, навичок, отриманих під час навчання в правничому коледжі, і набуття практичних навичок роботи зі спеціальності.

Для досягнення цієї мети студенти зобов'язані повторити, а в окремих випадках і вивчити нормативно – правові акти, які регламентують організацію і діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ознайомитися з діяльністю відповідних баз практики, в тому числі з процесуальними документами, які приймаються, ухвалюються, навчитися самостійно складати такі документи тощо.

Організація проведення практики

Керівництво практикою забезпечується викладачами циклової комісії юридичних дисциплін.

На початку практики студентів інструктують з питань охорони праці, доводять до їх відома наказ керівника навчального закладу про проведення практики, розподіляють за базовими місцями її проходження. Окрім цього, студентів ознайомлюють з тривалістю робочого часу та необхідністю дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку на базових місцях проходження практики.

Керівники практики постійно контролюють проходження практики студентами на місцях, перебуваючи у відповідному регіоні протягом всього терміну практики.

Порядок на базових місцях проходження практики визначається керівником практики за місцем її проходження.

Захист практики відбувається перед спеціальною комісією, до складу якої входять викладачі циклової комісії юридичних дисциплін.

Виробнича практика в органах внутрішніх справ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва теми	Кількість днів та годин			
		Кількість днів практики	Усього	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Органи внутрішніх справ та їх система. Структура органів внутрішніх справ	3	36	24	12
2	Функції поліції. Підрозділи поліції. Основні обов'язки та права поліції	4	44	32	12
3	Профілактична робота із попередження правопорушень в пропаганді чинного законодавства України. Організація роботи із заявами та скаргами громадян	3	36	24	12
4	Порядок здійснення досудової підготовки матеріалів за протокольною формою проведення дізнання та слідства	6	60	48	12
5	Порядок відповідальності за здійснення адміністративних правопорушень	7	68	56	12
6	Соціально-правовий захист працівників поліції та членів їхніх родин	3	36	24	12
7	Організація роботи міграційної служби	4	44	32	12
Разом		30	324	240	84

ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Тема 1. (День 1-3) Органи внутрішніх справ та їх система. Структура органів внутрішніх справ

1 День – Ознайомлення із завданнями та функціями органів внутрішніх справ

Студентам необхідно:

- пройти інструктаж;
- визначити місце органів внутрішніх справ серед інших правоохоронних органів України;
- визначити та ознайомитися з правовою основою діяльності органів внутрішніх справ за Конституцією України, Законами України: "Про Національну поліцію", «Про Державне бюро розслідувань», "Про оперативно-розшукову діяльність", "Про Національну гвардію України", а також за Кримінальним процесуальним кодексом, іншими нормативно-правовими актами.

Література: 1, 2, 5, 8, 9, 10, 13, 24.

2 День – Ознайомлення з системою органів внутрішніх справ України

Студентам необхідно:

- визначити систему поліції та **статус поліцейського**;
- вивчити структуру та повноваження Міністерства внутрішніх справ України.

Література: 1, 2, 8, 13, 14, 24.

3 День – Ознайомлення з структурою місцевих (територіальних) органів внутрішніх справ

Студентам необхідно:

- проаналізуйте компетенцію Державного бюро розслідувань та Національного Антикорупційного

Бюро України (НАБУ);

- розкрити основні положення забезпечення реалізації державної політики щодо боротьби зі злочинністю;
- дослідити, як організовується робота органів внутрішніх справ з охорони громадського порядку за місцем практики.

Література: 1, 2, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 24.

Самостійна робота

Ознайомитися із чисельним складом Державного бюро розслідувань, місцевих (територіальних) органів внутрішніх справ, Національної гвардії України.

Тема 2. (День 4-7) Функції поліції. Підрозділи поліції. Основні обов'язки та права поліції

4-5 День – Ознайомлення з завданням та функціями поліції як особливого озброєного органу виконавчої влади

Студентам необхідно:

- визначити завдання та основні повноваження поліції як особливого озброєного органу виконавчої влади;
- визначити процедуру добору на посаду поліцейського;
- проаналізуйте порядок оформлення, обліку, видачі спеціальних жетонів поліцейським;
- ознайомитись із основними напрямками діяльності підрозділів поліції.

Література: 1, 5 - 9, 11 - 14, 17, 19 - 21, 24.

6 День – Ознайомлення з основним обов'язками та правами поліції

Студентам необхідно:

- проаналізувати процедуру реєстрації заяв і повідомлень про злочини й адміністративні правопорушення у Єдиному державному реєстрі досудових розслідувань;
- вивчити зміст профілактичної роботи серед осіб, схильних до вчинення злочинів, розшуку осіб, котрі переховуються від правосуддя, пропали безвісти та інших осіб у випадках, передбачених законом;
- обов'язки та права поліції.

Література: 1, 5 - 9, 11 - 14, 17, 19 - 21, 24.

7 День – Ознайомлення з дозвільною системою

Студентам необхідно:

- ознайомитись з основними умовами та порядком надання дозволів на придбання, зберігання, носіння та перевезення зброї, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів та речовин, щодо зберігання та використання яких встановлено спеціальні правила;
- скласти та належним чином оформити відповідно до чинного законодавства України дозволи на придбання, зберігання, носіння та перевезення зброї, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів та речовин, щодо зберігання та використання яких встановлено спеціальні правила.

Література: 1, 5 - 9, 11 -14, 17, 19 - 21, 24.

Самостійна робота

Проаналізувавши положення Закону України "Про Національну поліцію", ознайомитись із питанням про особовий склад поліції. Визначити склад та функції Національної гвардії України.

Тема 3. (День 8-10) Профілактична робота із попередження правопорушень в пропаганді чинного законодавства України. Організація роботи із заявами та

скаргами громадян

8 День – Ознайомлення з організацією діяльності основних структурних підрозділів органів внутрішніх справ і організацією профілактичної роботи

Студентам необхідно:

- ознайомитися з організацією діяльності основних структурних підрозділів органів внутрішніх справ;
- ознайомитися організацією профілактичної роботи серед осіб, схильних до правопорушень (неповнолітніх, раніше засуджених, схильних до зловживань спиртними напоями та наркозалежних).

Література: 1, 5, 8 - 15, 17 - 21, 24.

9 День – Ознайомлення з роботою поліції щодо організації прийому громадян

Студентам необхідно:

- проаналізувати хід виконання законодавчих і відомчих нормативних актів щодо роботи зі скаргами та заявами громадян;
- взяти участь у проведенні бесід і лекцій із пропаганди чинного законодавства України серед населення.

Література: 1, 5, 8 - 15, 17 - 21, 24.

10 День – Ознайомлення з порядком прийняття, заяв і скарг громадян в органах внутрішніх справ та порядком прийняття рішень щодо них

Студентам необхідно:

- вивчити порядок приймання, заяв і скарг громадян в органах внутрішніх справ;
- вивчити порядок приймання рішень щодо них;
- взяти участь у перевірці фактів, викладених у заявах і скаргах та складанні відповідних процесуальних документів (оформлення пояснень, актів і протоколів).

Література: 1, 5, 8 - 15, 17 - 21, 24.

Самостійна робота

Підготувати проекти відповідей на заяви та скарги громадян.

Тема 4. (День 11-16) Порядок здійснення досудової підготовки матеріалів за протокольною формою проведення дізнання та слідства

11 -12 День. Ознайомлення з процедурою, формами та процесуальним порядком дізнання у справах про злочини

Студентам необхідно:

- ознайомитися з процедурою досудового розслідування у справах про кримінальні злочини та кримінальні правопорушення;
- класифікувати слідчі дії, визначити їх зміст та описати порядок їх проведення;
- охарактеризувати підстави закінчення досудового провадження та зупинення досудового слідства.

Література: 1, 3, 11, 12, 14 -16, 21-24.

13-15 День. Ознайомлення з формами та видами взаємодії слідчого з оперативними підрозділами

Студентам необхідно:

- проаналізуйте на вибір будь-які дві гласні слідчі (розшукові) дії - (допит, пред'явлення для впізнання, обшук, огляд, відтворення обставин події (слідчий експеримент), освідування особи);
- прийняти участь у проведенні слідчих (розшукових) дій, охарактеризувати порядок їх проведення.

- закріпити результати цих дій у відповідних процесуальних документах та визначити їх зміст, порядок та умови їх складання.

Література: 1, 3, 11, 12, 14 -16, 21-24.

16- День. Ознайомлення з порядком і умовами виконання доручення слідчого

Студентам необхідно:

- взяти участь у проведенні слідчих (розшукових) дій та описати процедуру проведення будь-якої однієї негласної слідчої (розшукової) дії;
- охарактеризувати порядок і умови проведення досудового провадження за кримінальними проступками та злочинами;
- визначити зміст ухвали слідчого судді на проведення гласних та негласних слідчих (розшукових) дій;
- скласти протоколи допиту підозрюваного, допиту потерпілого та свідка, визначити їх зміст, порядок і умови складання.

Література: 1, 3, 11, 12, 14 -16, 21-24.

Самостійна робота

Ознайомитися з нормативно-правовими актами, що регулюють порядок проведення дізнання та слідства.

Тема 5. (День 17-23) Порядок відповідальності за здійснення адміністративних правопорушень

17-19 День. Ознайомлення з порядком та умовами розгляду справ про адміністративні правопорушення та накладення стягнення

Студентам необхідно:

- проаналізуйте автоматизований облік адміністративних правопорушень;
- визначити органи та посадові особи, що мають право розглядати справи про адміністративні правопорушення та накладати стягнення, та охарактеризувати їх повноваження;
- визначити і охарактеризувати умови та причини юридичних (адміністративних) деліктів;
- визначити і охарактеризувати склад і види адміністративних правопорушень;
- визначити і охарактеризувати види та загальні правила накладання стягнення за адміністративні правопорушення.

Література: 1, 4, 5, 8, 12, 17 – 20, 24.

20-23 День. Ознайомлення з порядком та умовами складання протоколу щодо адміністративних правопорушень

Студентам необхідно:

- визначте і охарактеризуйте порядок складання протоколу щодо адміністративних правопорушень;
- визначте структуру та зміст протоколу щодо адміністративних правопорушень;
- ознайомитись і проаналізувати порядок накладання штрафу органами поліції за адміністративні правопорушення;
- скласти адміністративні протоколи із адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку та правопорушень у сфері господарської діяльності, із правопорушень, що посягають на права та свободи громадян і що посягають на власність.

Література: 1, 4, 5, 8, 12, 17 – 24.

Самостійна робота

Ознайомитися з порядком оплати й оскарження штрафу, забезпечення законності під час застосування заходів вилучення за адміністративні правопорушення.

Тема 6. (День 24-26) Соціально-правовий захист працівників поліції та членів їхніх родин

24 День – Ознайомлення з соціальне законодавством, що регулює питання, пов'язані із захистом працівників поліції та членів їхніх родин

Студентам необхідно:

- ознайомитися з соціальним законодавством, що регулює питання, пов'язані із захистом працівників поліції та членів їхніх родин;
- проаналізувати порядок та умови, що визначають механізм оформлення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності поліцейського.

Література: 1, 5, 6, 8, 14, 16, 24.

25 День – Ознайомлення з нормативно-правовими актами, що гарантують працівникам поліції та членам їхніх родин спеціальний правовий статус у сфері соціальних відносин

Студентам необхідно:

- проаналізувати норми законодавства, що гарантують працівникам поліції та членам їхніх родин спеціальний правовий статус у сфері соціальних відносин;
- загальні засади проходження служби в поліції.

Література: Література: 1, 5, 6, 8, 14, 16, 24.

26 День – Ознайомлення з соціальними пільгами та допомогою працівникам поліції з питань режиму робочого часу, часу відпочинку, соціального страхування, охорони праці та пенсійного забезпечення

Студентам необхідно:

- охарактеризувати соціальні пільги та допомоги працівникам поліції з питань режиму робочого часу, часу відпочинку, соціального страхування, охорони праці та пенсійного забезпечення;
- соціальний захист поліцейських.

Література: 1, 5, 6, 8, 14, 16, 24.

Самостійна робота

Охарактеризувати правові норми, що застосовуються при вирішенні питань щодо соціального захисту працівників поліції та членів їхніх родин.

Тема 7. (День 27-30) Організація роботи департаменту міграційної служби

27 День – Ознайомлення з функціями, завданням, структурою департаменту міграційної служби

Студентам необхідно:

- розкрити функції, завдання, структуру організації роботи відділу департаменту міграційної служби.

Література: 1, 5, 8, 9, 10, 13, 24.

28-29 День – Ознайомлення з встановленим законодавством правилами міграційної системи, в'їзду, виїзду перебування в Україні й транзитного проїзду через її територію іноземних громадян та осіб без громадянства

Студентам необхідно:

- проаналізувати встановлені законодавством правила міграційної системи, в'їзду, виїзду перебу-

вання в Україні й транзитного проїзду через її територію іноземних громадян та осіб без громадянства;

- проаналізувати процедуру отримання паспорта громадянина України та іноземного паспорта (уперше, у разі втрати, у разі зміни прізвища тощо).

Література: 1, 5, 8, 9, 10, 13, 24.

30 День – Ознайомлення з порядком проведення прийому громадян працівниками відділу департаменту міграційної служби

– запровадження паспортів у формі картки (ID);

- ознайомитись з порядком проведення прийому громадян працівниками відділу департаменту міграційної служби;

- взяти участь у прийомі громадян працівниками відділу департаменту міграційної служби.

Література: 1, 5, 8, 9, 10, 13, 24.

Самостійна робота

Ознайомитися з нормативно-правовими актами, що регулюють порядок роботи департаменту міграційної служби та оформлення документів, правилами міграційної системи та проаналізувати адміністративні послуги, що надає державна міграційна служба.

ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ

1. Схема структури підрозділів МВС України
2. Протокол прийняття усної заяви про вчинене кримінальне правопорушення (або таке, що готується)
3. Довідка про прийняття і реєстрацію заяви
4. Дозволи на придбання, зберігання, носіння та перевезення зброї, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів та речовин, щодо зберігання та використання яких встановлено спеціальні правила.
5. Протокол огляду місця події.
6. Протокол допиту потерпілого.
7. Клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукових) дії – встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.
8. Протокол затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення
9. Протокол допиту свідка.
10. Протокол пред'явлення особи для впізнання
11. Протокол обшуку
12. Клопотання про застосування запобіжного заходу (на вибір студента)
13. Зразок кримінального провадження
14. Протоколи про адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку та правопорушень у сфері господарської діяльності, із правопорушень, що посягають на права та свободи громадян і що посягають на власність.
15. Постанова про накладання штрафу за вчинення адміністративного правопорушення.
16. Документи (зразки) для отримання паспорта громадянина України та іноземного паспорта (уперше, у разі втрати, у разі зміни прізвища тощо).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. // Відомості Верховної Ради України, 1996, №30.
2. Кримінальний кодекс України прийнятий 5 квітня 2001р. на сьомій сесії Верховної Ради України третього скликання і набрав чинності з 1 вересня 2001р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №25-26. – Ст.131.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України.//Голос України, 2012,05, 19.05.2012 №90-91
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. (ВВРУ додаток до № 51 від 1984 р.).
5. Закон України "Про Національну гвардію" від 13 березня 2014р.
6. Закон України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" від 23 грудня 1993 р. // ВВР України. — 1994. — № 11. — Ст. 50.
7. Закон України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві" від 23 грудня 1993 р. // ВВР України. — 1994. -№ 11. — Ст. 51.
8. Закон України "Про Національну поліцію" від 02 липня 2015 р. // ВВР України. — 2015. — № 40-41., — Ст. 379.
9. Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність" від 18 лютого 1992 р.//ВВР України.-1992.- № 22. — Ст. 303.
10. Закон України "Про службу безпеки України" від 25 березня 1992 р.//ВВР України.-1992.-№ 27. -Ст. 382.
11. Закон України «Про попереднє ув'язнення» від 30 червня 1993 р.
12. Закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» від 1 грудня 1994 р.
13. Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12 листопада 2015 року № 794-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 6, ст.55)
14. Положення про Міністерство внутрішніх справ України. ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878
15. Інструкція з автоматизованого обліку адміністративних правопорушень ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства внутрішніх справ України 04.07.2016 № 595
16. Порядок та умов виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності поліцейського ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства внутрішніх справ України 11.01.2016 № 4
17. ПОРЯДОК оформлення, обліку, видачі спеціальних жетонів поліцейським ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства внутрішніх справ України 23.12.2015 № 1614
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576 «Про затвердження Положення про дозвільну систему»
19. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010р. №6 «Про деякі питання, що виникають під час розгляду судами скарг на постанови органів дізнання, слідчого, прокурора про порушення кримінальної справи».
20. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.2008р. №6 «Про практику застосування кримінально-процесуального законодавства при попередньому розгляді кримінальних справ у судах першої інстанції».
21. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 11.02.2005р. №2 «Про практику застосування судами

України законодавства, що регулює повернення кримінальних справ на додаткове розслідування».

22. Кримінальне право України. Загальна і особова частина : Підручник для юрид. вузів і фак. За редакцією М.І.Бажанова – Київ – Харків, Юрінком – ІНТЕР – Право.

23. Кримінальне право України. Особлива частина. Підручник для студентів юридичних вузів і факультетів. За ред. проф. Матишевського П.С.

24. Кримінальний процес: підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц К82 та ін.; за заг. ред В. Я. Тація, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2014. – 824 с.